

s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

s.sf@regeringskansliet.se

catharina.buhrgard@regeringskansliet.se

Stockholm 2026-02-18

Yttrande Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro (SOU 2025:108)

Sammanfattning

- Sveriges Skolledare avråder från ett införande av ett nationellt frånvaroregister som bygger på utbildningsverksamhetens insamlade data om det huvudsakliga syftet med informationsinsamlingen är att kontrollera om vårdnadshavare bryter mot regler för ersättning i socialförsäkringssystemen.
- Sveriges Skolledare tillstyrker nationell datainsamling av elevers frånvarouppgifter om dessa ska användas för att återföra information till skolhuvudmän och skolledning om hur arbetet med att stärka skolnärvaro kan förbättras. Tillstyrkandet utgår från att medarbetare i utbildningsverksamheter inte påförs ytterligare administrativa uppgifter.

Sveriges Skolledare har inget att invända mot förslagen:

- 9.4.2 Frånvaroregistret ska regleras i en ny lag
- 9.4.3 Skolverket ska i sin instruktion få i uppgift att ansvara för frånvaroregistret
- 9.4.4 En ny uppgiftsskyldighet för vissa huvudmän i utbildningsverksamhet

Övergripande synpunkter

Förslag 9.4.1 Det bör införas ett nationellt frånvaroregister på individnivå

Sveriges Skolledare ser att det finns principiella problem med att registrering av barns och elevers frånvaro från förskola och skola används i primärt syfte att kontrollera vårdnadshavares laglydighet. Det riskerar att försätta barn och elever i lojalitetskonflikter som kan innebära att deras närvaro i förskola- och skola påverkas negativt. Det riskerar även att påverka den

nödvändiga tillit som behöver finnas mellan skola, elever och vårdnadshavare.

Sveriges Skolledare vänder sig emot utredarens beskrivning av att ett nationellt frånvaroregister skulle bidra till ökad kunskap om barns och elevers frånvaro på lokal nivå. Denna kunskap finns redan idag och används just för att följa upp frånvaromönster i syfte att tidigt förebygga problematisk skolfrånvaro. Ett nationellt frånvaroregister skulle alltså inte tillföra något på lokal nivå. Detta argument är därmed irrelevant som motiv till införandet av ett nationellt register.

Det är om möjligt ännu svårare att se någon pedagogisk nytta med nationell insamling av frånvarouppgifter från förskolan som är en frivillig verksamhet där närvaro dessutom relaterar till föräldrars situation. Dessa argument ska alltså inte användas för att motivera införandet av ett nationellt register.

Statens behov av att följa upp felaktiga utbetalningar har förbundet inte några synpunkter på. Sveriges Skolledare grundinställning är dock att det inte är en primär uppgift för kommunala eller enskild drivna utbildningsverksamheter att bistå staten med underlag för att hantera fusk inom de statligt beslutade socialförsäkringarna. Det underlag som staten behöver för att säkerställa att inte felaktiga utbetalningar sker av föräldrapenningförmåner ska staten självt ta ansvar för.

Däremot kan det finnas kunskap att hämta för skolhuvudmän genom att, via ett nationellt register, kunna jämföra frånvaron i sin egen verksamhet med andras som har liknande förutsättningar. Även en enskild enhet kan ha nytta av att jämföra sin frånvaro med en annan enhet med liknande förutsättningar som finns hos en annan huvudman. Uppbyggnaden av ett nationellt frånvaroregister måste därför bygga på förutsättningen att de som levererar in informationen, skolenheter och skolhuvudmän, får tillbaka användbar information som de inte redan har.

Utredaren resonerar om möjligheten att man via ett nationellt frånvaroregister ska kunna jämföra elevgrupper utifrån funktionsnedsättning. Utredaren verkar här ha brustit i sin omvärldsbevakning då denna fråga nyligen har utretts (SOU 2022:02 Uppföljning för utveckling – ett hållbart system för samlad kunskap om villkoren för barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet.) Redan i sitt yttrande över de förslagen kunde Sveriges Skolledare konstatera att en sådan statistikuppdelning saknar rättslig grund och strider mot skollagens bestämmelser om att stöd ska ges efter behov, inte efter diagnos eller funktionsnedsättning. En sådan användning av data insamlat på skolnivå förutsätter även att man lokalt på varje skola kan

identifiera och klassificera barn och elever utifrån funktionsnedsättning. Lämpligheten i och genomförbarheten av ett sådant register avfärdades av den föregående utredningen. Denne landade istället i möjligheten att samköra individbaserade utbildningsdata med patientregistret. Regeringen har gått vidare med detta förslag genom ett uppdrag till Skolverket.

Utredaren utgår från att insamlingen av data kan ske genom uppgifter skickas vidare från huvudmännens digitala system utan tillkommande administration för skolans medarbetare. Sveriges Skolledare ser att allt annat vore en omöjlighet, men vill samtidigt varna för låg datakvalitet i digitala frånvaroregister beroende på bristfällig funktionalitet. Detta behöver adresseras innan några slutsatser dras utifrån materialet.

Förslag 9.4.2 Frånvaroregistret ska regleras i en ny lag

Förutsatt att beslut fattas om att ett nationellt frånvaroregister ska införas har Sveriges Skolledare inga synpunkter på förslaget.

Förslag 9.4.3 Skolverket ska i sin instruktion få i uppgift att ansvara för frånvaroregistret

Sveriges Skolledare bifaller förslaget att Skolverket är den mest lämpliga myndigheten att administrera ett nationellt frånvaroregister.

Förslag 9.4.4 En ny uppgiftsskyldighet för vissa huvudmän i utbildningsverksamhet

Förutsatt att beslut fattas om att ett nationellt frånvaroregister ska införas har Sveriges Skolledare inga synpunkter på förslaget.

Med vänlig hälsning

Sveriges Skolledare

Ann-Charlotte Gavelin Rydman
Förbundsordförande

Lena Linnerborg
Utbildningspolitisk chef